

но това съмъ это спомогна ми да видя, че искамъ да съмъ полуостровъ, ще падне въроятно отъ само себе си, когато се разпръснатъ неоснователните страхове, възбудени отъ последната война. Стратегическите достойнства на тая комбинация, както се види, отъ никого вече не се защищаватъ: отъ васъ ще зависи, щото така също да се признае и нейната политическа безопасност. Само бѫдете мирни; не прѣдизвиквайте само необходимостта за присъствието въ вашата страна на турски войски. Портата ще въздържи своите редовни сили, а противъ нахлуването на бashi-бозуитъ вие имате оръжие; за това именно ви е дадено то, за да можете да защищавате отъ злодѣйцитъ вашите кѫщи, вашиятъ жени и дѣца и да не могатъ вече да се повтарятъ въ вашата страна ония ужаси, отъ които е страдала въ течение на много вѣкове.

Отсега нататъкъ вашето положение е трайно; ползвайте се отъ неговите добрини безъ никакви страхове. Благодарете за тѣхъ Твореца, благодарете руския народъ и хранете за винаги неизгладима благодарностъ къмъ великия царь, вашия освободителъ.

Да се помолимъ прочее за съхранението и продължението на неговите скажоцѣни дни.

Тая епохална рѣчъ рѣши сѫдбата на Източна Румелия. Произнесена подиръ манифеста на руския царь, съ който се искаше подчинението на южно-българското население на берлинския договоръ, тя успокой това население, като му даде думата на пратеника на Царя Освободителя, че неговите минимални искания сѫ удовлетворени.

И дѣйствително, ако сравни човѣкъ съдържанието на тая рѣчъ съ четирите пункта, които азъ по-горѣ приведохъ като необходими условия за нашето приемане на берлинския договоръ, ще се убѣди, че всички тия условия се изпълваха. Намъ се даваха „такива права, които обезпечаватъ нашето благосъстояние и нашата цвѣтуща бѫдещностъ“. Освѣнъ генералъ-губернатора, „назначенъ отъ нашата народностъ“, ние не щѣхме да видимъ „въ страната си никакви турски власти, а слѣдователно и никакви турски офицери“. И най-послѣ и най-главно, портата, като запазваше правото си за пограничните гарнизони, въ настоящето врѣме не виждаше „безотлагателната необходимостъ да се възползува отъ това право“, и намъ се даваше надежда, че комбинацията